

ԳՄՅՐԵՆԻՔ

10
Փարայ

ՕՐԱԹԵՐԹ

10
Փարայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 10 ռուբլի և գումարաց համար 7 արծաթ մեդալ կանխիկ. գումարակալում օրա-
նորոգեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժա-
նորոգ արկը նույնն է:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել սոս. Տէր-Խմբա-
գիր Ռիգա փաշա խան Թ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ ջն-
տրուիր: Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրոշմ. աւելի ան-
գամի համար՝ սակարկութիւն կը լայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԱՏՐՈՆ

Ինչպէս արդէն հրատարակուած էր, Հայրենիք և Մամուլ լրագրաց արագա-
տիպ մեքենայ մը հայթայթելու համար թատերական երեկոյթ մը տրուեցաւ շա-
բաթ գիշեր Բերա վերտի թատրոնն:

Թատերախաղն էր «Լիւսի Տիտի» ա-
նուն ընտանեկան և հրահանգիչ դաղղի-
ական թարգմանութիւն մը:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց. դեա-
պան Վսեմ. Լուիս Ուալլէս զօրապետը
որ իւր հովանաւորութեան ներքեւ ըն-
դունած էր սոյն թատերական երեկոյ-
թը, Երկրորդ արարուածի միջոցին ժա-
մբէր քառորդ անցած Մեծ. Մ. Չերազ
էֆէնտիւր յայտարարեց իր օտ-
մանեան և ամերիկեան դրօշակներով
զարդարուած էր: Վսեմ. Լուիս Ուալ-
լէս իւր դեռ պատանեկան համազօրեան հա-
գած էր և իւր պատուանշանը կուրծքը
կը կրէր: Մ. Չերազ էֆ. Հայրենիքի և
Մամուլ խմբագիրներն Ն. վսեմութեան
ներկայացուց, որոնք սոյն թատերական
երեկոյթը իւր հովանաւորութեան ներ-
քեւ ընդունելուն համար ջերմ շնորհա-
կալութիւն յայտնեցին: Վսեմ. դեապանը
պատասխանեց թէ ինքը մեծ պատիւ կը
համարի իրեն Հայ մամուլին այսպիսի ծա-
ռայութիւն մ'ընելը և թէ սոյն ներկա-
յացումէն այնքան ախորժ կը զգայ որ
ուրիշ անգամ մ'ալ Հայերէն թատերա-
խաղի մը ներկայ ըլլալու կը դիմաւորէ:

Երկրորդ արարուածի դադարման միջ-
ոցին նուագաւորաց խումբը ամերիկե-
ան նուագ մը զարնելով, բոլոր ժողո-
վուրդը յոտին կանգնեցաւ և երեքը դէպ
ի դեռ պանդխտութեան մեծ արանք ող-
ջունեց: Նորին վսեմ. փոխադարձա-
բարձրութիւնը ժողովուրդը բարեկեց
և շնորհակալութիւն յայտնեց: Նուագէն
վերջը ժողովուրդն ուժգին կերպով ծա-
փահարեց: Վսեմ. դեապանը կրկին
անգամ ոտը ելնելով իրեն եղած մեծա-
րանաց համար վերստին շնորհակալու-
թիւն յայտնեց: Այս միջոցին շաքարե-
ղէնու զովարար օշարակ հրամցուելով
դեապանին, Ն. վսեմութիւնը ախորժա-
նօք ճաշկեց, և հակառակ իւր բազ-
մազբաղ վիճակին և դեապանատան մէջ

ունեցած հիւրերուն, մէկ ու կէս ժամ
ամբողջ թատրոնը մնաց և թատերախա-
ղին մինչև վերջը ներկայ դնուեցաւ:
Մ. Չերազ էֆ. Ն. վսեմութեան հետա-
քըքըութիւնը յազնչնելու համար ներ-
կայացեալ թատերախաղին գլխաւոր
մասերը տնդիւրէն լեղուաւ բացատրեց:
Եւ երբ Ն. վսեմութիւնը հրաժեշտի ող-
ջոյնը տալով թատերապահէն կը մեկնէր,
նուագաւորաց խումբը ամերիկեան նը-
ւագը վերստին կրկնեց, որուն այնքան ա-
խորժանօք մտիկ կընէր դեապանը իսկ ժո-
ղովուրդը թատրոնին բակը լցուած բռն
կերպով դարձեալ ծափահարեց որոյ փո-
խարէն դեապանը ջերմ շնորհակալութիւն
յայտնեց, և Հայրենիքի ու Մամուլ խմբ-
ագիրներուն մօտենալով եռանդեամբ
նազ էֆ. ի ընկերակցութեամբ դժգո-
նատուն վերադարձաւ:

Սոյն երեկոյթին ներկայ դնուող
հանդիսականը ազգին բարձր և ընտրե-
լադոյն դասը կը ներկայացնէին, օթեակ-
ները պատուաւոր ընտանիքներէ, և թա-
տերապահը պատուաւոր ազգայիններէ
բռնուած էին, և բարեկարգութիւնն ու
վայելչութիւնը կը տիրէր մինչև թատե-
րախաղին վերջը:

Լրագրոյս խմբագրութիւնը քաղցր
պարտաւորութիւն կը համարի իւր ան-
հուն շնորհակալիքը յայտնել վսեմ. դեա-
պանին, Մասնաւորի աղնիւ և պատուա-
կան անդամոց և Մ. Չերազ էֆէնտիւրի,
որոնք իւրեանց հովանաւորութիւնն ու
աջակցութիւնը նուիրեցին ի պատիւ Հայ
մամուլին, և աղնիւ հանդիսականաց որոնք
իրենց քաջալերութեամբ պատուեցին
սոյն երեկոյթը:

Եթէ սոյն պատուաւոր ներկայացման
մէջ ցաւալի բան մը կտր, այն ալ թա-
տերապահի հանդիսականաց թողոյն նը-
ւագութիւնն էր որ պատճառ եղաւ ոչ
թէ տրագատիպ մեքենայ մը այլ նոյն
իսկ ձեռքի մամուլ մը կարենալ հայթայ-
թուելուն, և սակայն երբ մէկ կողմէն
հայ մամուլն դժբաղդ ճակատագիրը
կտրանք, միւս կողմանէ կը մխիթար-
ուինք տեսնելով որ սոյն ներկայացումը
բարեկարգ, վայելուչ և պատուաւոր
գիրք մը ստացաւ ազատ ամեն շշուկէ
և աղմուկէ որ մեծ պատիւ էր հայ
մամուլին երկու ներկայացուցիչներուն և
այնու բովանդակ ազգին:

Դոհութեամբ իմացանք որ Բալուցի
Առաքել և Մելիտոսեան Մհի. Դրիդոր
ճարտարապետ աղաները 60ի չափ գործ-
ծաւորաց հետ կիրակի օր ազգային յի-
մարանոցի և ուրիշ յարկերու պատերը
փլցնելով առտուրնէ մինչև իրիկուն ձը-
րիապէս աշխատեց և նոյն պատերը նո-
րոգելու համար, և 40 կանգուն երկայ-
նութեամբ և 4 կանգուն բարձրութեամբ
պատ մը որ քայքայման վիճակին մէջ
ըլլալով մեծ վտանգ կապաւնար 80ի չափ
խեղաղորներու և ապուշներու, կատա-
րեալպէս նորոգեց են:

Պատ. Հոգաբարձութիւնը այս նորո-
գութեան անհրաժեշտ պէտքն զգացած
սակայն ժամանակին անձկութեան պատ-
ճառաւ անկարող եղած էր զայն կատա-

պետներուն և 60ի չափ գործաւորաց
սոյն ազգասիրական գործը ազգովին
շնորհակալութեան արժանի է:

Եօղլատի Գաւ. Ժողովոյ կողմանէ Ազգ.
Պատրիարքարան զրկուած նամակ մը
Շիշմանեան Գեր. Տ. Ղևոնդ. Եպիսկոպոսի
Առաջ. Տեղապահի պաշտօնէ հրաժարե-
լուն վրայ ցաւ կը յայտնէ և կը ծանու-
ցանէ թէ Տ. Ղևոնդ. Եպիս. իւր պաշտօնէն
հրաժարելու պատճառ մը չունի երբեք
Եօղլատի մէջ. իսկ եթէ պատճառ մ'ու-
նի զայն Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ
պէտք է վնասել:

Գաւ. Ժողովը ի վերջոյ կը խնդրէ որ
Եօղլատի առաջնորդութեան «Լիւսի»-
մէն» (այս բառերը նշանակուած են)
փութացնէ Եօղլատ զրկել:

Սոյն նամակը այն գուշակութիւնը
նի զոր քանի մ'օր առաջ ըրած էինք,
դժբաղդաբար կը հաստատէ, այն է Եօղ-
լատի առաջնորդութիւնը ձեռք անցնե-
լու համար Տ. Ղևոնդ. Եպիսկոպոսի տա-
րած ճիգն ու աշխատութիւնը:

Տեսնենք թէ վարչութիւնն այս մա-
սին ինչ տնօրէնութիւն պիտի ընէ, և
թոյլ պիտի տայ որ Պիլէճիկի գաւառին
առաջնորդը որուն վրայ Եպիսկոպոս
ձեռնադրուած է, միանգամայն Եօղլա-
տի առաջնորդական պաշտօնը ստանձ-
նէ հակառակ Սահմանադրական օրի-
նաց...:

Երևանի մարզի Ս. Եսայի Ս. Պատ-
րիարքը Աղէքսանդրի Կաթողիկոսին
հաւանականաբար յառաջիկայ երկուշաբ-
թի օր մայրաքաղաքս կըսպասուի :

Կ. Պոլիս 17/28 ապրիլ 1882

... Խմբագիր

Մերթ ընդ մերթ աղքատին թերթեր
ի մասնաւորի «Հայրենիք» նամակաց և
խմբագրական ծանօթութեանց չնորհի-
տեղեկութիւն տուած են և կը տան ըն-
թերցողաց Պարտիզակի վրայ՝ որոյ նիւ-
թական, մտաւոր և բարոյական վիճակը
անծանօթ մնացած էր (և թերևս է դեռ)
Հայ հասարակութեան գրեթէ ամբող-
ջին, հակառակ իւր աղքատին կեդրո-
նական մարմնոյն մերձաւորութեան, իբր
զուտ հայաբնակ մարդաշատ գիւղ մը
լինելու առաւելութեան և այլ յարաչից
պարագայից :

Կտրելի չէր ինձ չըբերկրի տեսնելով
Պարտիզակի թղթակցին նամակները Մա-
տիսի մէջ. սոքա Պարտիզակի ծագման
թուականէն սկսեալ մինչև արդի թուա-
կան թէև հակիրճ բայց կարևոր տեղե-
կութիւնք կը պարունակեն :

Սակայն նպատակս չպիտի լինի յիշեալ
թղթակցին հաղորդած տեղեկութիւնք
ընտելացնել կամ քննադատել զանոնք.
զի ուշս գրաւած է աւելի փափուկ,
աւելի կարևոր և ծանրակշիռ խնդիր
մը, ըսել կուզեմ Պարտիզակի դաստի-
արակութեան խնդիրը, զորոյ խօսած
են երբեմն նամակներ, յորոց ոմանք
գրուած են անաչառ գրիչներէ. իրաց
վիճակը ներկայեցնող ջանքերով զայն
վարդի գունով. իսկ ոմանք (նամակք)
դասատուաց կենաց վրայ մանրագիտա-
կան զննութիւններու արդեանց բացատ-
րութիւնք լինել ևեթ կը թուին :

Մասիսի 31/48 թիւ թերթ կը պարու-
նակէր «Միսակայ» նամակ, որ դաստի-
արակութեան վրայ խօսելու առթիւ
Պարտիզակի Աղգ. դպրոցի դասատուաց
միոյն վրայ կը խօսէր, կամ այլաբար,
նորա իբր դասատու միանգամ բժիշկ
վարած կեանքը ի հրապարակ կը հանէր.
Ես չեմ սիրեր հաւատալ Պ. Միսակայ

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ ԱՍՊԵՏԸ

ԼԳ.

ՀԵՏԵՆԻՅԱԼ ՕՐ

(Հար. տես թիւ 999)

— Ինչ կըսէք, այս ամէնն ընե՞լ կու-
ղէր Մօրիս, հարցուց Գեորգի :

— Այո այս ամէնը, և տակաւին ու-
րիշ շատ բաներ, զորս վերջը կը պատ-
մեմ. հիմա անօթի եմ. յանցանքը Մօ-
րիսին է որ երէկ իրիկուն ամբողջ Սէն-
թագ թաղը պաշտօնաց զիս. ներեցէք
որ ձեր նախաճաշին մասնակցիմ. եր-
կուքնիդ ալ տակաւին ձեռք դպցուցած
չէք :

— Լաւ, լաւ. իրաւունք ունի, պօ-
ռաց Մօրիս մանկական խնդութեամբ.
ճաշենք. ոչ դուն ոչ ես և ոչ Գեորգի
տակաւին բան կերած չենք :

տուած տեղեկութեանց ի մասին նորա
անբարոյականութեան և ոչ իսկ փափա-
քելի է ինձ քննութեան մտնել ի ստու-
գութիւն կամ հերքումն պատմելոց. սա-
կայն բոլորովին համամիտ եմ Պ. յօդ-
ուածագրին առաջարկութեան վերջին
մասին, այսինքն դասատուական նոր
կազմակերպութիւն մ'ընել :

Պարտիզակցի ժողովրդեան և դպրո-
ցական սանուց մէջ այնպէս համոզումն
գոյացած է թէ եղած տարածայնու-
թիւնը ճշմարիտ են : Արդ՝ եթէ այս է
ներկայ կացութիւնը, ինչ պիտի լինի
այսպիսի դասատուի մը ազդեցութիւնը
ի վերայ ժողովրդեան և սանուց. սոյն
հարցման բարոյական տեսակէտով շատ
գիւրդին պատասխանել. ժողովուրդ մը,
որ ամենայն վատահոգութեամբ զաւակը
յանձնած է դասատուի մը խնամոց, որ-
պէս զի աղքատիական զգացմունք, խանդ
և աւիւն ներշնչէ ի նա, նորա սահմանա-
փակ մտածման հորիզոն լայնէ, մշակելով
նորա միտք շատօգուտ գիտութեամբք.
և որպէս զի ազնուացնէ նորա սիրտ բա-
րոյականի վսեմ դասերով. ժողովուրդը
կըսեմ, ինչ պիտի խորհի եթէ համոզ-
ուած է որ դասատուն անբարոյական է,
ոչ ապաքէն արդար ցամաք բորբոք-
եալ պիտի պահանջէ նորա պաշտօնան-
կութիւնը. այս պիտի լինի ժողովրդեան
մը ընթացքը այսպիսի պարագայից տակ
եթէ բարոյականութեան ոտուգիւ յարգ-
կենթայէ : Սակայն այսպէս վարուած է
ժողովուրդն, ինչպէս կը հաստատեն նա-
մակագիրքս : Ծորացնողն անձը, որ պաշ-
տօնը շարունակէ, Պարտիզակցին պիտի
ունենայ միշտ իւր աչաց առջև պաշտօն-
եայ մը զոր անարժան կը համարի իւր
պաշտաման և որոյ ներկայութիւնը միշտ
ժողովուրդը յուզման մէջ պահելու պի-
տի ծառայէր :

Ծաւ է ինձ ըսել թէ սոյն դասատուին
ազդեցութիւնը աշակերտաց վրայ աւելի
միասակար պիտի լինի, մինչ սոքա այն
համոզումն ունին թէ իրենց դասատուն
անբարոյական է. ինչ պիտի խորհին
արդեօք սոքա ևս եթէ դասատուն փօր-
ձէ բարոյական խրատներ տալ նոցա, չիք

Այս անուան վրայ Մօրիս Լօրէնի աչ-
քը նայեցաւ. բայց Լօրէն բնաւ յօնքերը
չը շարժեց :

— Վա՛յ, բայց դուն գուշակա՞ծ էիր
ուրեմն որ նա էր, հարցուց Մօրիս :

— Չարմանալի՛ բան, պատասխանեց
Լօրէն ճերմակ և վարդագոյն խողի ա-
պուխտի խոշոր կտոր մը կտրելով :

— Եւ ալ անօթի եմ, ըսաւ Գեորգիս.
բէ իւր պնակը երկնցնելով :

— Լօրէն, ըսաւ Մօրիս, երէկ իրի-
կուն հիւանդ էի :

— Հիւանդէն աւելի էիր. խենդ էիր :

— Լաւ, կը հաւատամ որ այս առա-
ւօտ ալ դուն հիւանդ ես :

— Ինչպէս :

— Վասն զի տակաւին ոտանաւոր չը
չինեցիր :

— Ես ալ ատոր վրայ կը մտածէի,
ըսաւ Լօրէն :

Յորժամ փեպսոս բաղմի ի մէջ նորհաց

ինչ տարակոյս թէ պիտի կրկնեն սոքա
ընդ միշտ «համոզելու համար համոզուե-
լու է» :

Սակայն պիտի առարկուի : յետ այս-
քան տարածայնութեանց զայն պաշտօ-
նագրող ընե՞ն ժողովրդեան և սանուց
կարծեաց ստուգութիւն տալու միայն
պիտի ծառայէ : Սոյն առարկին դէմ
մեր պատասխանն է, թէ նորա պաշտօ-
նագրողութենէն յառաջ եկող ո և է ան.
պատուութեան կարելի էր տեղի չտալ
խոհեմ միջոցներով, ինչպէս վարուած
են ամեն այն պաշտօնեայք որք յանիւաւի
զրպարտուած են, և թէ սոյն անձ ժո-
ղովրդային հակակրօնութեան բուռն հո-
սանաց առջև կասեցնելու համար եղած
բոլոր ճգունք այլ ևս ի դերն պիտի ել-
նեն ո՛ր և է պարագայի տակ :

Խմբագիր Տէր, ժամանակս չներեր
ինձ սոյն խնդրոյն վրայ աւելի երկարել,
իմ համոզումն է թէ յիշեալ դասատուն,

թէև յոյժ անձնուիրաբար աշխատի յօգուտ
տեղւոյն սանուց և աշակերտներ «հաս-
ցընէ», ինչպէս ըրած է քանի մը տարի-
ներ յառաջ, այլ ևս իւր բոլոր ջանքեր
ապարդիւն պիտի լինին, ներկայ վիճա-
կին մէջ :

Ես չունիմ «Միսակայ» նման առաջարկ,
այլ սակայն խոնարհաբար կը խնդրեմ
Պատ. Թաղ. խորհրդէն որ հաճի գէթ
մի անգամ իւր բաղմնազաղ գործոց մէջ
ուշագրութեան առնուլ սոյն խնդիրը,
որ կարծեմ, եթէ չեմ սխալիր, ոչինչ
ընդհատ կարևոր է քան զայլ գործս :

Պարտիզակցի ոմն

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վագրթ կըսէ թէ տուգանաց խնդիրը
այլ ևս լուծուելու վրայ է, շարժութ մը
ի վեր նախարարը մի միայն այս խնդրով
կըբաղին. Ռուսիոյ դեսպանը Օսմանեան
դրամատան վերատեսչին հետ առանձին
բանակցելով, մէջերնին որոշեր են որ
վերատեսուչը Ռուսիոյ կառավարութեան
նամակ մը գրէ, ծանուցանելով որ տու-
գանաց հատուցման համար ցոյց տրուած
եկամտից հաւաքման և դանձման մասին
հսկողութիւն ընելու պաշտօնով ռուս պաշ-
տօնեայ մը զրկուի Օսմանեան դրամա-
տունը ըստ հաւանութեան Բ. Դրան :

Առնու քնար ի ձեռին և նուագէ :

Իսկ երբ Աստղիկան հետեի քայլերու
փեպսոս քնարն ի ճամբան կորուսանէ :

— Միշտ չորստողեան ոտանաւոր կը
չինես, ըսաւ Մօրիս խնդալով :

— Եւ պէտք է որ դուն ասոր վրայ
գոհ ըլլաս, վասն զի ոչ այնքան ուրախ
բաներու վրայ պիտի խօսինք :

— Նորէն ինչ կայ, հարցուց Մօրիս
անհամբերութեամբ :

— Սա է որ Բերդին բանտը պահ-
պանութեան պաշտօն մը պիտի ունե-
նամ :

— Բերդին բանտը, թագուհւոյն քով
ըսաւ Գեորգիս քով :

— Թագուհւոյն քով. . . այնպէս կը
կործեմ տիկին :

Գեորգիս քով դեղնեցաւ, Մօրիս յօնքը
պաւտեց և Լօրէնի ակնարկ մ'ըրաւ :

Լօրէն ապուխտի առջի կտորէն մեծ
կտոր մ'ալ կտրեց :

Շաբաթ օր Ասիմ և Սէրվէր փաշաները, Պ. Նովիքով և Պ. Թորնէր Բ. Դուռը ժողով մ'ընելով, օսմանեան պատուիրակները վերոյիշեալ նամակի խմբագրութեան ձեռն երկու օրինակ ցոյց տուին. սակայն դեռ պահանջ չընդունելով, պաշտօնապէս յայտարարեց որ Պ. Փօթէրին ցուցած էն զատ ու է գրութիւն և բառի փոփոխութիւն անգամ չընդունիր. իսկ եթէ Բ. Դուռը յիշեալ նամակը չընդունի, դեռ պահանջ հինգշաբթի օր իւր յարաբերութիւնքը խզելով անմիջապէս պիտի մեկնի :

— Արշիպեղագոսի կուսակալ Նաչիտ փաշային երկրորդ աստիճանի Օսմանիէ պատուանշան շնորհուեցաւ :

— Վսեմ: Սարգիս պէյ Պալեան բըժըշկաց խորհրդին համեմատ իւր անձնական տկարութիւնը դարձանելու համար Եւրոպայի շերմակները մեկնեցաւ :

— Լա Թիւրքի կըսէ թէ ընդհանուր բարեկարգութեան համար պաշտօնէութիւն մը կազմուելու լուրը անհիմն է. միայն կը յուսացուի որ բարեկարգութեանց համար մասնաժողով մը կարգուի :

— Դուռուաց կառավարիչներուն ընտրութեան համար Պետական խորհրդոյ անդամներէն մտանձառողով մը կազմուելով, չորս ամիսն անգամ մը անդամոց փոփոխութիւն կըլլար. այս անգամ յիշեալ մասնաժողովոյ անդամները ըստ օրինի դարձեալ փոխուելով Պետական խորհրդոյ անդամներէն Սէրիա, Ղալիպ պէյերը և Մահիէտտին էֆ. յիշեալ մասնաժողովոյ անդամ կարգեցան :

— Հռովմէական Հայոց կաթողիկոս և Պատրիարք ԳերբըՂ. Ազարեան սրբազան շաբաթ օր Գաղղիոյ նորեկ դեսպանին այցելութեան երթալով, այս վերջինն ալ կիւրակէ օր փոխադարձ այցելութիւն մ'ըրաւ նորին սրբազնութեան :

— Վեհ. Սուրբանի հրամանաւ Սամսոնէն մինչև Ամասիա զինուորական պողոտայի շինութիւնը մեծ հանդիսով ըսկըսեր է :

— Վաղբթի տեղեկութեանց նայելով Պօլսոյ պանքան իւր բաժանորդաց իւրաքանչիւր բաժնետոմսի համար 80 առ 0/0

Եւ արդարեւ թագուհին բերդին բանտը տարուած էր, որուն վրայ պիտի խօսինք այժմ :

ԼԴ.

ԲԵՐԴԻՆ ԲԱՆՏԸ

Շանթի կամուրջին և Ֆլէօր դեմեզրին մէկ անկիւնը Ս. Լուդովիկոսի հին պալատան բեկորները կը բարձրանան դեռ, որ գեղեցիկ պալատ մ'էր, ինչպէս Հռուով՝ Գաղաք մը, և որ այս վեհադոյն անունը դեռ կը պահէ այն օրէն ի վեր յորում անոր մէջ բնակող միակ թագաւորը՝ քարտուղարներ և դատաւորներն եղած են :

Այս լէնքը ոստիկանութեան նման տըտուր և մեծ տուն մ'է, ուր նեղ տեղ մը հաւաքուած են մարդկային վրէժխնդրութեան ամեն ստորագելիք: Տեղ մը ամբաստանելոյ յատուկ սրահներ կան. ուրիշ տեղ մը դատաստան կը տեսնուի :

և Բրէտի Լիօնէ պանդան 75 առ 0/0 բաժին պիտի տուն եղեր. իսկ Սօսիէթէ Ժէնէրալ աւելի մեծ բաժին մը պիտի տայ :

— Պետական խորհրդոյ անդամներէն և Դանուբեան համադրային Յանձնաժողովոյ Օսմանեան պատուիրակ Գօթթան. թին Բարաթօտօրի էֆ. կալաց մեկնեցաւ Բանձնաժողովոյ բացման ներկայ գտնուելու համար, որ մօտ օրերս տեղի պիտի ունենայ :

— Անգղիացի իշխանազունը Դամասկոսի մէջ Սիրիոյ կուսակալին հացկերոյթ մը տուեր են շաբաթ օր. կուսակալն ալ կիւրակէ օր փոխադարձ հացկերոյթ մը տուեր է : Իշխանազունը երկուշաբթի օր Լիբանանու ճամբով Պէյրութ մեկնեց են, ուր կըսպասուին վաղուան օրը :

ՀՆՈՒԱԳՐԱԼՈՒԻՐ

(Աժանա Էնկլիստըր)

Լոնտոն 30 ապրիլ

Կը հաւաստեն թէ Իրլանտայի մէջ ազատ արձակուած քաղաքակտէս բանտարկեալը մասամբ իւր ամբարկացի են որոց համար ամբարկեան դեսպանը միջամտելով, այս վերջինները Ամբարկա դառնալ խոստացան, կամ այնպիսի իրլանտացիներ են որք հողային ոճիրները չը քաջալերել խոստացան : Պ. Կլաւտըթօն բոլոր իրլանտացի բանտարկեալները ազատ արձակելու կողմն է. վստի Պ. Բարնէլ հողային նոր ծրագիր մը ներկայացուց Հասարակաց խորհրդարանին, որ կառավարութեան և իրլանտացուց մէջ համաձայնութիւն մը գոյացնելու յոյս կուտայ :

Եգիպտական խնդիրը տէրութեանց մէջ ջերմ վիճաբանութեան նիւթ ըլլալ կը շարունակէ : Կը հաւաստեն թէ Եգիպտոսի օսմանեան գրաւման վերաբերեալ հեռագրի մը նկատմամբ զոր Սըր Էտուար Մալէթ զարկած է, Հասարակաց խորհրդարանին մէջ կառավարութեան հարցում մը պիտի ըլլայ :

Լոնտոն 1 մայիս

Այս առաւօտ Թայմզ հետեւեալը կը գրէ .

Վարը դատապարտեալը բանտարկուած են. դրան առաջ պզտիկ տեղ մը կայ ուր կարմիր երկաթ կը դարձնեն, հարիւր յիսուն քայլ անդին ուրիշ տեղ մը որ աւելի մեծ է, մարդ կսպաննեն, այսինքն Նրէվի դահլիճը ուր ամեն բան կը վերջանայ :

Արդարութիւնը ամէն բանի վրայ ձեռք դրած է :

Եւ այն ամբողջ մասը ուր շէնքերն իրարու կցեալ են, տխուր, աղօտ և վանդակապատ պզտիկ պատուհաններով ծածկուած, Բերդին բանտը կը կոչուի :

Այս բանտը առանձին առանձին սենեակներ ունի զոր Սէն դետի ջուրը իւր սև կաւով կոռօգէ. այս գետը երբեմն իւր ջուրերուն մէջ կը տանէր կը կորսնցնէր այն զոհերը զոր կորսնցնելու զէննէին :

Այսպէս բերդին բանտը որ գլխատութեան բեմին անխոնջ պահապանն եղած

« Կը լսեմք թէ մասնաւոր ժողովոյ նախագահ լորտ Սփէնսըր, ժողովոյ նախագահի պաշտօնը զոր մինչև ցարդ կը վարէր, պիտի շարունակէ և Գարլինֆօր դերակոմսը որ կնքապահ լորտն է, իր բացակայութեան նորա պաշտօնը պիտի վարէ » :

Լոնտոն 1 մայիս

Այս առաւօտ Տէյլի-Նիւս վիէննայէն զարնուած հեռագիր մը կը հրատարակէ, ծանուցանող թէ Ս. Փէթըրսպուրկէն ուղղեալ հեռագիր մը հրատարակուած է Փրէս լրագրոյն մէջ, որ կը յայտնէ թէ կայսեր թագադրութեան տան Գրէմլինը պայթեցնելու համար նոր դաւադրութիւն մ'երևան ելեր է Մոսկուայի մէջ : 300 Ոչնչականք ձերբակալուեր են :

ՊՕՐՆԷՐ

Բաց Աւստրալիայէ Պօրնէօ է տշխարհի մեծագոյն կղզին : Բնիկ իշխանն այս կղզւոյն հիւսիսային մասին, որ ունի 500 մղոն ծովեզերք, 18,000 քառակուսի մղոն տարածութիւն և 150,000 բնակիչ, յատուկ պայմանագրութեամբ քանի մը անգղիացուց թողած է բոլոր իւր իշխանութիւնն և իրաւունքներն, և կղզւոյն այն մասին տէր ըրած է զանոնք : Անգղիոյ տարուէ տարի որոշեալ գումար մը պիտի հատուցանեն ընկ իշխանին : Անգղիոյ կառավարութիւնը հիմա հաստատած և վաւերացուցած է վերոյիշեալ պայմանագրութիւնը : Այսպէս անգղիացուց ազգեցութիւնը տակաւ առ տակաւ կը տարածուի հեռաւորագոյն և վայրենի երկիրներու վրայ : Պօրնէօ կղզին ունի առատ հանք ոսկւոյ, արծաթի և ածխոյ, նաև ընդարձակ անտառներ, քանի մը նաւորկելի դետեր և ընդարձակ և բարեբեր դաշտեր : Ուստի այն անգղիացիք որ տէր եղած են յիշեալ կղզւոյն, ունին ամեն պատեհութիւն հարստութիւն ստանալու, և յուսալի է թէ միանգամայն պիտի աշխատին քաղաքակրթել կղզւոյն վայրենիները :

Այս կերպով էր որ անհատ անգղիացիք նախ կրցան իրենց ոտից կռուան մը գտնել Հնդկաստանի մէջ, և ճամբայ բացին հոն անգղիական կառավարութեան մը հաստատուելուն :

Էր 1793 ին, բանտարկեալներով ողողեալ էր : Այս թուականին Ս. Լուդովիկոսի բանտը մահուան իջևան մ'եղած էր :

Դրանց կամարներու ներքև գիշերատեն կարմիր լուսով լապտեր մը կը ծածանէր, որ այս ցաւագին տեղին տխուր յալտարարն էր :

Սոյն օրուան հետեւեալ օրը յորում Մօրիս, Լօրէն և Գենովարէ մէկտեղ կը ճաշէին, խուլ թաւաղում մը դետեզեր քարայտաւ կը և բանտին սպանիները կը գղղղէր : Ետայ այս գղղղումը անկիւնաձև դրանը դիմաց դադրած էր. ժանտարմաներ իրենց թուրին կոթովը դըրանը զարնելով, դուռը բացուած էր. կառքը բակը մտած և ծխիները կրնակի վրայ բացուելէ, նիգերը կը ճտեղէ վերջը կին մը իջած էր վար :

(Գաբուսիկ)

ԿԼՈՒԱՌ
(ՆԱԽԻՆՔՈՒՆ ԵՒ ՇԱՀԻՆԻ)
ՄԵԾ ԴՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽԱԽՈՏԻ
ԵՒ ՍԻԿԱՐԻ
109. ԿԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏԵՔՏԸՔԼԱՐ ՓՈՂՈՑ .109

Սոյն գործարանին մէջ մեծ խնամով կը պատրաստուին Եփեսոսի ընտիր բերքերէն աւելին տեսակ ազնիւ ծխախոտ եւ հոտաւետ սիկար, որուն ստուգութեան կրնան փորձով վերահասարակ ամեն ճաշակի տէր ծխողներ եւ հաստատել թէ մեր հոգակալ գործարանն իրաւամբ արժանացեալ է իւր նոր անուանակոչութեան այն է «Եփեսոս», վասն զի իւր նշանակեաց մէջ միջամար յաղթանակած եւ փառքն ստացած է:

Թէ գաւառներէն եւ թէ օտար երկիրներէն տրուած հրամաններն ինչ քանակութեամբ որ ըլլայ, փութանակի եւ ճշդիւ կը գործադրուին:

Գիններն խիստ չափաւոր են:

Մանաւորապէս եւրոպայ գրկուելիք ապրանք ազատ են Պանարօլի տուրքէն ըստ մաքսային օրինաց:

Մեծ վաճառատունն ի Կալաթա, Սանտք. ճըլար փողոց թիւ 109:

Մանաճիւղ ի Պոլիս Պալըք-բաղար թիւ 165:

ՏԵՄԻՐՔԱՐԱՆԻՆՆԱՆ ԵՂԵՐՔ

ԿԱՐԵԻՈՐ Ա.Զ.Դ
ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.
ԲԵՐԵՐԵՆԵԱՆ ԵՂԵՐՔ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալիս յայտնի է մեր սլառութեան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարակութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դեղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պոլսոյ Եփեսոս-ճամբի թիւ 26 մթերանոցէն զատնոյնապէս Կ. Պոլիս Կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւրճիւկեան» եղբ. անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէքսթիլ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ծրանայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախուին: Ասոնցմէ զատ, ամեն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ քոնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին, ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ:

Եկած դեղադրքը խափայ թարմ դեղերով, աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաստուին: Ասոնցմէ զատ, դեղարանին վերանայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ուրոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցելու ուղղով անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն: Նոյնպէս մինչեւ ցարդ կառքով սլառորտող եւ իրենց ճարտարութեամբ ամենուն ծանօթ եղող հոգակալ ատամնաբոյժ Պ. Կիւրճիւկեանը Զամի եւ Ծոքա եղբայրք եւս, մեր դեղարանին վրայ մեր կողմանէ իրենց վարձուած սենեկին մէջ ամեն օր կը գտնուին:

Դարձեալ հոգակալութիւնը բժիշկ Մեծ. Տօթք.
Արապեանն ալ որ իւր ճարտարութեամբ ամենուն ծանօթ եղած է, ամեն կերպով օր ժամը և էն մինչեւ 8 իրեն ներկայացող հիւանդները պիտի բարեհաճի ձրի նայելու: Դարձեալ միւս օրերն ալ տաւ. օտեան ժամը 5-էն մինչեւ 8 մեր դեղարանը գտնուիլը յարգոյ հասարակութեան խաց կուտանք:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՐԱՆՈՑ
Այս հիւրանոցն հաստատեալ է Մահ. մուտ-փաշայի վարի կողմը, կամրջին մօտ, Հաճի-Կէօջէք մզկիթին դէմը Մօլա-թաղ փողոց թիւ 10. ապահով մաքուր ու օգտաւետ է, և գիններն չափաւոր. ընտանիք ալ կրնան հանգիստ ընել. ունի ճաշարան և սրճարան մը՝ ամեն ազգի լրագրերով զարդարեալ. Պոլսոյ մէջ այսպիսի հիւրանոցի մը նմանը չկայ, վերջապէս ըստ ամենայնի գոհ կըլլան (յաճախորդք): Ապտ - իւլ - ձէլիւ

Ա. Զ. Դ.

Անդրիանուսի Պանամարար խանը «Հօթել Բուլէլի» անուն պանդոկ մը լսացուած է թագաւոր ազա թագաւորեանի տնօրէնութեան ներքեւ, ուր կը գտնուին մաքուր անկողիններ, սրահներ, երգեցիկ ազնիւներ, ճաշարան եւ ամեն տեսակ ընտիր ըմպելիք:

Պոլսոյ եւ այլ գաւառներէն Անդրիանուս պոլիս, դպրոց աղագայինք շատ գոհ պիտի ըլլան:

Ա. Ս. ՍՈՒՐԵՆԵԱՆ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԻՆՈՍ ԵՒ ԵՐՈՒՊԱՆ ՈՐԵՆԻՍ ԸՄՊԵԼԵՍՏ

Կ. Պոլիս, Մըլը-Չալըքի քով Թաշ-միզ փողոց, թիւ 70

Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակներն, Սիպերիոյ առաջին կարգի կարագ իւղ, խահուէ, շաքար, պանիր, ձէթ, բէթըլի կաղ, բրինձ, լոբիա, սպարմաշի միմ, օսլայ, աճառ, ձիթապտուղ, մաքառնա, բաթաթէս, եւրոպայէն յատկապէս բերել տրուած զանազան աղած ձկներ, Մալակայի, Պորտոյի և Շամբանիոյ գինիներ, քոնեաք և այլն և այլն:

Գնեցու չափաւորութեան և կշռոց ճշդութեան մասին պատուարժան յաճախորդք ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինին, վստահ եմք որ ազնիւ աղագայինք այսպիսի հաշկական վաճառատուն մը պիտի քաջաւերեն, չէլիմելով օտարին. որով իրենց գործնական աղագայութեան, օրինակն ընծայած պիտի լինին:

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արուարձաններէն առ մեզ ուղղեալ յանձնարարութիւնը փութով և սովորական ճշգրութեամբ կը կատարուին:

ՓԱՆԱՍԷ

ԴԵՂ ԸՆՏԱՆԵԱՆ ԵՒ ԴԵՂ ՍԱՄԱՐՍՅՈՑՆ

Կը ծախուին Միլասեան եւ Բնիկեաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիս Կ. Պոլսոյ: Փանասէն իւր օգտակարութեամբ, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպայի, նոյնպէս եւ թուրքիոյ ալ եւ այլ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է:

Փանասէն գեղացւոյն եւ գաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն մը համարուած է այն տեղիւրուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ եւ դարման հաղիւ կը գտնուին: Փանասէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով բոլորովն անվնաս է: Փանասէն այրածին ցաւը կ'ստանէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ: Նոյնպէս եւ մարմնոյն կտրուած ու ճմուռած տեղերը բուժելու ու բոլորքը չուտով կ'անցնէ:

Չղային, յօղային եւ ոսկրային առատիկ ցաւերը բուժելով՝ առաջնապէս կը հանձնէ գարեցնէ: Մտամբքի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կարէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարութեանց առաջը կ'անու:

Փանասէն ակոյալի ստատիկ ցաւերը չուտով կը բուժէ: Մարմնոյն կտրուած կամ վիրաւորեալ կողմերն առատ փանասէ քսելով չուտ կը բժշկուին ու կը գոցուին: Փանասէն կը բժշկէ նաեւ փորհարութիւն, թանջ, հազ, ջերմ, կոկորդի բորբոք եւ ուռեցք, մէջքի ցաւ, եւ այլ զանազան տխուր, որոց սկզբնապատճառը չէր իմէ նոյնն են: Այսպէս կը վկայեն շատեր, որք փորձած են: Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդոկներէ եւ ճանապարհորդք իրենց մօտ փանասէ պահելով եւ յանկարծակիս դժուարութեանց ատեն գործածելով մեծ օգուտ կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'անու: Փանասէն հեղուկ է, արթն մարմնոյն վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը քոքէ:

Գործածութեան կերպը հետն է: Գլխաւոր վաճառատնոյն է, Ղալաթիոյ Եփեսոս-ճամբի զրան կից Միլասեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ մայրաքաղաքիս դեղագործաց քով ու գաւառներն ալ կը գտնուին: